

RHETORICÆ LIB. II.

DE ACTIONE.

CAPUT I.

A C T I O

est apta elocutionis enunciatio.

[**D**efinitum est Actio sic ab agendo dicta, notatione à subjecto, quia precepta prescribit ac continet, quomodo oratio artificiose conscripta, & troporum atq[ue] figurarum luminibus decorè exornata, convenienti vocis, vultus & gestus moderatione sit peragenda sive enuncianda. Cujus quidem usus in cōmuni dicendi genere ac munere oratorio est omnium præstantissimus & vel maximè necessarius, cum Actio, quod ex Cicer. lib. de oratore postremo refert Talæus lib. 2. Rhet. c. I. in dicendo una dominetur, & sine hac summus orator esse in numero nullo possit: mediocris hac instructus, summos sapè superârit. Id quod constat exemplo Hortensii, cuius oratio in dicendo vehemens fuit & accurata: scripta non item: & Balba, qui longè melius dixit quam scripsit, teste Cic. in Brut. Ipsius etiam Demosthenis dicendi alioqui Magistri, in quo quod Valer. Maximus de ipso fert judicium, magna pars Demosthenis abest, quia legitur potius quam auditur. Quo de videatur Claud. Minos, in commentat. sup. c. 2. l. 2. Rhetor. Talæi. Et quidem verissimè. Nam in voce, vultu, gestu & omnibus que sunt actionis, inest quadam vis à naturâ data, Cic. 3. de Orat. quare etiam hâc imperiti, hâc vulgus, hâc denique barbari maximè commoventur. Verba enim neminem mouent nisi eum, qui ejusdem lingua societate conjunctus est, sententiaq[ue] sapè acuta, nō accitorum hominum sensus prater volant: Actio autem qua præ se motum animi fert, omnes movet: iisdem enim omnium animi motibus concitantur, & eos iisdem notis